

IZHAJA VSAK DAN

Ima ob nedeljah in praznikih ob 5., ob ponedeljkih ob 9. zjutraj. Peciatične števe se prodajajo po 3 av. (6 stot.) v mnogih tobakarnah v Trstu in okolici...

EDINOST

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

NAROČNINA ZNAŠA

za celo leto 24 K, pol leta 12 K, 3 mesece 6 K; na naročbe brez dopolnjen naročnine, se uprava ne ozira. Naročnina na nedeljske izdatke „EDINOSTI“ stane: za celo leto Kron 5.20, za pol leta Kron 2.60.

Politično društvo „EDINOST“ v Trstu sklicuje naslednje javne shode

- 1) na dan 26. t. m. ob 8. uri zvečer v gostilno gosp. Frana Birsa v ulici G. Gatterri št. 10;
2) na dan 27. t. m. ob 10. predpoludne v gostilno „Pri starem Matvezu“ v Kolonji;
3) na dan 27. t. m. ob 3. in pol uri pop. v „Konsumno društvo“ v Rocolu s sledečim dnevnim redom: „Ljudsko šetje“.

Podpisani priredi danes in jutri petek in soboto

tečaj za ljudsko šetje

v družbini šoli pri sv. Jakobu v ulici Giuliani. Začetek ob 8. uri zvečer.

Na obilno udeležbo vabi

ODBOR Pol. društ. „Edinost“.

BRZOJAVNE VESTI.

Državni proračun za leto 1911.

DUNAJ 24. Vlada je izdala danes komuniké, v katerem je rečeno, da je v proračunu za leto 1911 zopet vspostavljeno ravnotežje, tako da izkazuje isti mali prebitok. Izdatki so povišani za 89,690.000 K dohodki za 183.080.000 K.

DUNAJ 24. Proračunski provizorij, ki je bil predložen danes državnemu zboru, določa, da se veljavnost člena III zakona o povišanju davka na žganje in odkazanja omega dela teh dohodkov dežalem, podaljša do konca l. 1911.

Za podporo Gradežanom.

DUNAJ 24. — Posl. Bugatto je stavil danes v dež. zboru interpelacijo, v kateri se zahteva za Gradežane državno pomoč radi škode, ki jo je napravila zadnja visoka plima.

Srbska skupščina.

BELIGRAD 24. V srbski skupščini je prišlo danes do žalne manifestacije zbog Tolstojev smrti.

Skupščina je na to nadeljevala razpravo o trg. pogodbi z Avstro-Ogrsko.

Novi srbski odposlanec na Dunaju.

BELIGRAD 23. „Štampa“ poroča, da bo srbskim odposlancem na Dunaju imenovan sveučiliščni profesor Slobodan Jovanović.

Upor mornarjev v Braziliji.

LONDON 24. Iz Brazilije se poroča, da se je moštvo vojnih ladij uprlo. A zdi se, da se gre pri tem le za nepokorščino —

PODLISTEK.

Hrepenenje.

Ljubavna zgodba.

Mari ni bila smrtna prevara, ko je začela prvokrat njegov živi, resnični glas, ko se je prvič njegova roka oklenila njene?

Toda ona je to prevara hitro pozabila v vednem boju s seboj, v mični novosti nenavajena svobodnega občevarja ter v čudni plahosti, ki jej jo je vdihaval tuj nenavaden duh...

Potem se je pojavila pijanost, mamljiva in uničevalna v svojem neomejenem ognju... Mari je bila sama, ki je živela v tej emami, v tej brezciljni vrtoglavosti, slepa za vse pozitivno? Je-li on ostal trezen, hladno uživaje ure in dneve, in jih odštevati ter odstranjaval kakor odtrgane listke kole-darja?...

Je bil-li današnji dan začetek, ali konec? Se je vrela v njenih žilah kri vroče in zahtevajoče, še so hlepela po vživanju njena komaj probujena čustva, še je vriskala in se omejala v njej vesela mladostna narav, že

insubordinacijo — brez političnega ozadia. Natančnejih vesti ni možno dobiti, ker je vlada uvedla strogo cenzuro in ne pušča skozi nikakih brzojavk.

RIO DE JANEIRO 24. Parnik „Argentina“ je prišel danes sem, a radi upora v brasilski mornarici ni mogel ničesar izkrcati. Zato je „Argentina“ nadaljevala svojo pot v Las Palmas.

LONDON 24. „Reuterjev biro“ je prejel iz Rio de Janeiro brzojavko, da so vsi častniki vojnih ladij zasidranih v luki, zapleteni v upor. Angleški strojno obojbe vojne ladije „Minas Geraes“ je na varnem.

PARIZ 24. „Agence Havas“ poroča iz Rio de Janeiro od 24. t. m.: Noč je minula mirno. Uporne ladije čakajo izvan pristanišča sklep senata, s katerim se jih pomilosti. Senat se ima sestati ob 1 uri popoldne. — Vse kaže, da se stvar mirno reši.

PARIZ 24. „Agence Havas“ poroča iz Rio de Janeiro: Moštvo dveh braziljskih oklopnač se je uprlo. Pomorščaki zahtevajo, da se jim poviša plača in da se odpravi telesna kazen. Častnike obeh vojnih ladij so pobili. Proti mestu so oddali nekoliko strelov iz topov. Zdi se, da nima gibanje nikakega političnega značaja. Francozka vojna ladija „Dignay-Pronin“, ki se nahaja v braziljskih vodah, se v potrebi vrne v Rio de Janeiro. Točni podatki še manjkajo

Dunaj 24. Danes je imel prvi stalni oddelek obrtnega sveta svojo šesto sejo.

Gradec 24. Na občinskih volitvah v drugem razredu so zmagali kandidati nemške liberalne stranke.

Petrograd 24. Petr. brzojavna agentura poroča iz Mukdena, da je prišlo v okraju Jang-tse-fu ob korejski meji do novega spopada med Kitajsko stranko in Japonci.

Turin 24. Danes je umrl glasoviti fiziolog senator prof. Angelo Mosso.

Berolin 24. Kanonik Kloske je imenovan posvečenim škofom v Gneznu.

Državni zbor.

DUNAJ 24. Seja je bila otvorjena ob 11. predpoludne. Potem ko so bile prečitane došle vloge, je finančni minister Bilinski predložil finančni načrt (proračun) za leto 1911 in proračunski provizorij za prvo polletje leta 1911, ter je v svojem eksplozeju povdarjal, da morajo biti iz proračuna izpuščene one postavke, katere bi trebalo pokriti potom posojila v tekočem oziroma prihodnjem letu. Tekom leta 1910 je bilo skupno najetih 197,144.844 K na predujnih za skupno upravo, daje za železniške investicije in podržavljanja, za oboroženje domobranstva, za poplačanje skupnega dolga in za tržaško luko. Ta znesek, takozvane prehodne postavke v proračunu leta 1910, treba torej odračunati od postavk proračuna za leto 1910. — Za leto 1911 se pokrijejo potom posojila kakor prehodni zneski: 116.200.000 Kron za železniške investicije, 2.793.000 K, za dela v trž. luki in 25.684.597 kron za odplačanje skupnega dolga. Skupno treba torej od preliminiranih postavk proračuna odračunati K 144.877.527 kakor prehodne postavke. Da se je odstranilo primanjka, a da bi se vendar kolikor mo-

vedno je bila zanjo včeraj in danes le sedanjost — in ona naj bi se že morala privaditi besedi „jutri“, in že naj bi morala premišljeno razdeljevati veselje in delo, že naj bi regulirala utripanje svojega srca, vroče valovečo kri naj bi umirila...?

In če bi se to zgodilo... Kaj potem?...

Služkinja je naznanila večerjo... Iduni se jej zdelo, kakor bi bil to odgovor na njeno zadnje vprašanje: jesti, piti, spat in živeti tuje — življenje drugih! Življenje ljudi, ki jih pozna iz knjig, življenje onih, ki jo bojo v resnici obdajali...

In to sočutje, to mučno soživljenje naj ji služi vedno kakor nekako nadomestilo za njeno lastno življenje?... Nadomestilo?...

Tiha in blede je sedela pri mizi Del-tenu nasproti.

„Ali si trudna?“ jo je vprašal. Pokimala je leno, kakor utrujena.

„Urujena... od česa, dete?“

„Od razmišljanja.“

„O čem si razmišljala, Iduna?“

Hotela mu je povedati; toda, kar jej je bilo v njeni sobi v bojestem, mračnem svetu tako jasno, je tu v svetli plinovi luči razblinilo v konfuzna pojmovanja.

Poskušala se je, da bi se smehljala. „Sedaj ne vem nič več.“

„Potem je bila gotovo samo sanjarija, Iduna...“

Zdelo se jej je, da je zvenelo iz

goče ustreglo potrebam prebivalstva, je bilo treba izbrisati iz proračuna troške v znesku 90 milijonov kron in postaviti v istega večje dohodke v znesku 145 milijonov kron.

Po ekspozitji finančnega ministra se je prešlo na dnevni red, to je, nadaljevanje razprave o poročilu draginjskega odseka glede oddaje javnih del in naprave zaklada za preskrbovanje stanovanj.

Posl. Glöckl se je na to spomnil s par besedami Tolstega, katerega je imenoval največjega pisatelja vseh narodov in vseh časov.

Potem je kritiziral postopanje posameznih političskih strank v vprašanju draginje, ki znači katastrofo za celo državo, in zahteva neomejen uvoz argentinskega mesa. (Živahno odobravanje pri socialnih demokratih. Klici: Abcug Bienerth! Meje odpreti!)

Posl. Sokol je zahteval dovoljenje uvoza argentinskega mesa in znižanje carine na žito.

Posl. Kraus pravi, da se da odpraviti pomanjkanje stanovanj samo s tem, da se zniža hišni davek. Razprava se na to prekine. Posl. Breiter umakne svoj nujni predlog radi pozvanja Wetzlerja v gosposko zbornico radi neaktualnosti. Na to so se posl. Hlibovicky, Levicki, Tresić, Kramář, Glombinski, Wasilko, Pernerstorfer spominjali Tolstojev smrti in izrazili ob tej priliki v imenu svojih strank svoje sožalje in spoštovanje. Poslanci Weidenhofer, Diamand in Malik so stavili na predsednika neka vprašanja, na kar je bila seja zaključena. Prihodnja seja jutri.

DUNAJ 24. Na posvetovanju klubovih načelnikov strank državnega zbora v svrhu določitve delavnega programa se je ministerski predsednik Bienerth zavzel za hitro rešitev italijanskega vseučiliškega vprašanja. Posl. Conci se je zahvalil ministerskemu predsedniku za tople besede in odločnost, s katero se je zavzel za to predlogo in apeluje na vse stranke, naj ne delajo nikakih težav daljnjemu razpravljanju, da bo enkrat rešena zadeva, ki je bila že tolikokrat odložena.

Gosposka zbornica.

DUNAJ 24. V začetku seje je predsednik knez Windischgratz sporočil zbornici cesarjevo zahvalo radi čestitk k njegovi 80-letnici. Novi zbornični člani Harrach in baron Thalberg položila obljubo. Predsednik se na to spominja umrlih članov. Med ulogami se nahaja pismo na ministerskega predsednika s prošnjo, naj bi se vršile volitve v delegacije. Baron Plener predlaga, naj se izroči predlogo glede podaljšanja bančnega privilegija stalni fin. komisiji, čigar člani naj se poviša na 21. — Predlog se sprejme. Po volitvah delegacijskih članov in volitvah v odseke se seja zaključuje.

Slovanska „enota“.

DUNAJ 24. „Zveza južnih Slovanov“ je sklenila, da bo nastopila radi Hribarjeve afere sporazumno s „Slov. enoto“. Dalje je „Zveza“ pooblastila posl. Vukovića, naj stavi nujen predlog v zadevi kranjsko-dalmatinskih železnic.

Paroplovne predloge.

DUNAJ 24. Ministerski predsednik Bienerth je na današnji konferenci načelnikov

teh besed omalovaževanje, kakor nekako svarilo.

Ropotanje, ki je je provzročila služkinja s krožniki pri pospravljanju mize, jo je iritiralo.

Vstala je naglo pokonci.

„Najbolje bi bilo za-te, da ležeš k počitku,“ jej je dejal Delten prijazno.

„In ti?“

„Jaz bom še malo čital v svoji sobi...“

Prijela ga je pod pazduho in ga pogledala v oči.

„Nikoli mi nič ne pripoveduješ o svojem delu.“

„Saj me nisi nikoli vpraševala po tem. Navsezadnje bi pa malo razumela, ko bi ti tudi pravil o tem. To so same filološke primerjalne študije, namenjene strokovnjakom, puste, znanstvene kritike, arheološke podrobnosti. Tupačam izdajam kako brošuro. Nekaterim so te brošure dragocen material, ki ga olepotičenega z retoričnimi frazami in v prijazni obliki razširjajo med širšo publiko.“

„Ali si ti slaven?, ga je vprašala navivno.“

„Ne, niti znan nisem. Na naslovni strani mojih brošur ne stoji niti moje ime, temveč samo začetnice J. D. Posamičniki pač vedo, kdo se skriva pod tema črkama. Pa saj jaz nočem razširjati svojega imena, temveč resnična, dokazana fakta. Fakta, ki

klubov opozoril na nujnost paroplovnih predlog ter napovedal da predloži vlada v katrtem pogodbo s paroplovno družbo „Dalmatia“.

Avstro-ogrsko-srbska trgovinska pogodba.

DUNAJ 24. Vlada je danes predložila državnemu zboru trgovinsko pogodbo sklenjeno med Avstro-ogrsko in Srbijo dne 14. julija t. l., da o njej sklepa.

Revolucionarno gibanje v Meksiku.

Vesti o ustaji pretirane?

LONDON 24. — Meksikanski finančni minister je na neko vprašanje o namišljeni ustaji v Meksiku odgovoril sledeče: Omenjena brzojavna poročila so nesmiselno pretirana. Nemiri v Torreonu in okolici nimajo nikakega pomena. Vlada je gospodarica položaja. Ne more biti niti govora o tem, da je kak vojak prestopil na stran ustašev, ali da bi bili mesti Chihuahua in Puebla v nevarnosti, da padeta v njihove roke. Vlada je v brzojavni zvezi s celo deželo in inozemstvom. Položaj nima nič vznemirljivega. Edini razlog za vznemirjevanje so senzacionalne brzojavke, ki jih širijo slabo želeči ljudje.

NEW-JORK 24. Navidezno avtentična poročila iz El Paso pravijo, da ima meksikanska vlada v svoji oblasti vsa mesta v severnem Meksiku.

MEKSIKO 24. (Reuterjev biro). Tukajšnji listi so brez poročil. Vojni oddelek je razglasil, da je v vseh krajih, kjer so bili nemiri, sedaj mir, izvemši v mestu Guerrero.

Pasivna resistenca

na južni železnici in socijalna demokracija.

Svoj historijat zadnjega gibanja koalicije železničarjev južne železnice završuje slavenska priloga časopisa češkega železniškega uradništva tako-le:

„To bi bila na kratko zgodovina tega znamenitega gibanja. Priobčili smo vse to vsled tega, ker je splošno poučno, in ker je zanimivo tudi vsled tega, kako lepši vspehovi je mogoče doseči z združenimi močmi, pa naj bodo hipne razmere še tako neugodne in zamotane. Iz te pasivne resistence smo si pridobili spet nov dokaz, kako velika zaslepljenost in politična strankarska strast vladata v vrstah socijalnodemokratskih železničarjev, ki mislijo o sebi, da so edino pravi zastopniki in bojevniki v železničarskem vprašanju. Tako, kakor zdaj, so bili postopali Tomschik et consortes tudi v pasivni resistenci na Severni železnici. Takrat je bil nastal med železničarji velik vihar vsled tega, a so ga sodrugi znali vsaj deloma udušiti s svojimi zvinitimi sofistami in skritimi izgovori.“

Tudi danes skušajo na podoben način prikriti svojo sramoto. Ne pomagaj jim prav nič, če mislijo, da s terorizmom in kričavostjo utaje, kar so videli vsi železničarji, namreč, da tem ljudem ni in ni nikoli bilo do strokovnega reševanja stanovskih vprašanj, marveč zmerom le edin in poglavitni namen njihova rdeča politika. To je bil pre-

jih nisem ustvaril jaz in katerih sploh nisem deležen.“

Iduna se je spomnila hipoma, da je po smrti svoje matere našla med drugimi knjigami tudi eno teh brošur, ki jo je odprla in videla v njej vsepolno grških in latinskih citatov, rimske številke in suha, kratka označenja virov. Takrat se je čudila, kako je prišla njena mati do te brošure, ker jej je bila vsa stvar gotovo docela nerazumljiva. Zato ni hotela pokazati te brošure niti očetu, temveč jo je iz nekake pietete spravila v zabojo z drugimi zvezki, knjigami in pismii vred.

To torej je bila kvintesenca duševnega življenja njenega moža!

Ona bi raje videla, če bi bil nepoznan poet, ali kak revolucionaren duh, ali prorok, oznanjevalec nove vere... Za kaj podobnega ga je tudi smatrala dosedaj...

S to trezno realno rešitvijo je postal v njenih očeh mnogo manjši.

„A, tako, to torej delaš ti? To je tvoje življenje?“

„Ali se ti zdi stremljenje po resnici tako malenkostno, Iduna?“

„Skoro nejevoljno je skomignila z ramami:“

„Kaj je resnica?“

Zanjo je bila ta beseda prazen zvok.

„Pojdi spat, dete,“ je dejal Delten in jo poljubil na lahko na čelo... (Prilož. 3e.)

leti povedal tudi Tomschik v tednji „koalicijski“ uradnikom, ki niso prisegli na rdeči prapor. Res pa je, da je socialno-demokratska železničarska zveza uživala velik ugled in se je bahala z veliko numerično močjo.

No zdaj je minilo tudi to in mine še bolj. Vsi smo se prepirali, da dosežemo velikih in važnih uspehov tudi sami in nam ni treba biti nikoli več privesek in repak raznih rdečih prefrigancev. Socialno-demokratski železničarji so osamljeni, ker so nasprotovali poštemu boju za pošten kruh.

Bodi jim! Kdor ima oči, bo videl in bo vedel, kaj se mu je iz tega učiti. Predno končamo o tem, naj še približamo, da so ti čudni „prijatelji“ proletarcev in zatiranih zadnje pasivno rezistenco imenovali „zlorabo uradne moči“ — tako so govorili širokoustni kričači, ki so pozabili, da sami imenujejo take odpore proti kapitalističnim izkoriščevalcem zakonito pravico, opravičen, legalen boj!

Kdo se čudi? Tudi francozki Briand je govoril in je postopal tako, dokler se ni preril do zlatih jastri. Danes pa zapira in zatira železničarje, če zahtevajo kruha, in jih vlika v sukno od socialnih demokratov toliko obsovanega militarizma. I, ho: Tempora mutantur...!

O našem „Društvu“ nimamo in nam ni treba pisati lepo se glasečih tirad. To, kar je storilo v času potrebe, boja za skupni kruh, dokazuje dovolj jasno, da je bilo na svojem mestu. Kajti kljub temu, da je bilo središče boja in pogajanj tako daleč od nas, je zastavilo vse svoje sile in je pokazalo brezpogojno solidarnost z vsemi, ki pošteno mislijo in ki delajo za kruh nas vseh. Tudi koalicijsko vodstvo na Dunaju je to priznavalo naglas, o tem so pohvalno pisali tiste dni dunajski dnevniki — to so nam radostno priznavali vsi, s katerimi smo govorili o tem historijatu, in vsi, ki so analizirali razvoj tega gibanja.

To nam je v prijetno zadoščenje, ki nas potrjuje v upanju, da so se o tem uverili tudi vsi naši tovariši. In to nam zadostuje, več ne potrebujemo.

A da ne pozabimo omeniti še „Lige slovenskih železničarjev.“ Liga slovenskih železničarjev je takoj izjavila, da je pripravljena aktivno poseči v ta boj, če bi bilo potreba. Našega predsednika je telegrafično pooblastila, da sme v imenu „Lige“ ukreniti vse, tudi najskrajnejše. Situacija tega poverjenja je bila taka, da bi bil naš predsednik lahko povzročil splošno železničarsko pasivno rezistenco, ki bi se razširila po vsej Avstriji. Treba bi mu bilo samo razposlati posebne telegrame, da bi bil ples splošen in buren kakor še ni bil nikoli.

Prevdarnosti in odločnosti našega predsednika se je zahvaliti, da ni prišlo do kakih usodepolnejših korakov in da je tudi „Liga“ bila krepko zastopana, čeprav se ni oficijelno in direktno udeležila boja.

Uradniki južne železnice so častno izšli iz težkega boja, ki so ga bili sami za svoje koristi tudi tistih, ki bi jih bili radi ovirali in jim nagajali. Odpuščaj jim, ker vedo, da so bili tisti zaslepljeni zapeljani. In odpuščaj jim tem lažje in rajše, ker niso ostali samo zmagalci, marveč so tudi prvičkrat in najsijajneje dokazali, da more tudi samo uradništvo voditi boj do zmage, ne da bi se jim bilo treba obešati na druge, ki jih sovražijo in drugič tudi zato, ker so železničarji (kako smešno) višjih kategorij!

Nova koalicija je tudi dokazala, da je možna najidealnejša zveza vseh železničarskih organizacij, kadar to zahteva potreba časa in položaja, kljub temu, da jih sicer deli nacionalna ali druga ideja.

Ustanovitelji našega društva so tega dejstva veseli še posebno vsled tega, ker se je potrdilo vse to, kar smo ob naši ustanovitvi dokazovali in debelo podčrtovali.

Tako je krasno zmagala resnica naših idej, tako sta se tudi prelepo izkazala resnična pregovora:

Zlato se izčisti v ognju!
Prijatelj se spoznava v nesreči!

Po odgodenju sabora in aboliciji „veleizdajniškega“ procesa

Zagreb, 23. XI.

—B— Odgodenje sabora je porazno delovalo na koalicijo. Ban jih je vnovič potisnil v kot. Splošno mnenje je, da pogajanja ostanejo brezuspešna. Kajti, če bi koalicija ob vprašanju pragmatike odnehala, bi pomenjalo to popolno kapitulacijo. Ban pa tudi ne sme in ne more več obljubiti, nego je že storil. Izhoda ni videti nikjer. Zato vlada ta skrbi in depresija v saboru koalicije. Ali tudi v vrsti „Slavoncev“ razpoloženje ni ravno rožnato. Govor madjarkega poslanca Bartha in odgovor ministrskega predsednika Khuena sta neugodno delovala na njih. Še le sedaj, v zadnji čas in prepozno opažajo, da od Tomašiča ne bodo mogli dobiti tega, kar so zahtevali. Temu nezadovoljstvu „Slavoncev“ je dal izraz eden najglednejših med njimi — dr. Pinterović. Karakteristično je tudi, da so se „Slavonci“ samostojno organizirali in neodvisno od brezpogojnih pristav banu.

Vsa ta znamenja kažejo, da ne bo drugega izhoda, nego zopetno razpuščenje sabora.

Tu nam padajo pogledi na bivšega voditelja koalicije, imenovanega bivšega koalicijskega „oberbana“ — Supila, ki se v zadnji čas peča edino le z osebo Pribičevića. Izgovarja se, da njegov čas še ni prišel. Mi pa mislimo, da čas je že tu — čas velike borbe, čas, ki zahteva tudi od Supila, da se makne iz kota. Tudi njegova dosedanja borba proti koaliciji, proti svojim prejšnjim somišljenikom, je v prvi vrsti koristila banu Tomašiču, a v drugi d.r.u Starčeviću. Dosegel je nasprotno, nego je hotel. Nadaljevanje te taktike bi ga moglo popolnoma osamiti, a njegova „rezervacija“ (Dalmacija) bi utegnila priti — prepozno.

„Veleizdajniški proces“ je aboliran. Ali mislite, da iz ljubezni do pravice, morda zato, ker bi bili „merodajni“ prišli do zavesti o veličini krivice ki kriči do neba in ki so jo storile s tem, da so toliko ljudij vedoma in namenoma po krivem obdolžili toli težkega hudodelstva; da so morali ti mučeniki po mnogo mesecev po nedolžnem presedeni v ječi, da so morali oni in njihovi svojci pretrpeti po nedolžnem največje muke; da je bila mnogim njih materijalna ekzistenca uničena, in da je nekaterim celo smrt storila konec temu mučeništvu — iz kratka, da smo doživeli prizor justičnega progajanja in umorstva, kakor jih gotovo le malo beleži zgodovina modernejih dob!

Ne, ne, pravna zavest in — vest nista tako živa v izvestnih „merodajnih“. Aboliranje „veleizdajniškega procesa“ ima svoj vzrok daleč proč od ljubezni do pravice in humanitete.

Proces je aboliran, ker vlada sedaj potrebuje Srbov, ki so v koaliciji, in hoče kaptivirati koalicijo. Pravijo, da ustavljenju kazenskega procesa proti Adamu Pribičeviću ima slediti še drug kompromitirani koalicijski. Tomašič si hoče delati reklamo in pripravljati teren.

Za olajšanje draginje.

Nemška narodna zveza je sklenila v državnem zboru staviti po poslancu Erbu imenom mestnih poslancev nemške narodne zveze v olajšanje draginje sledeči nujni predlog:

- 1.) Takojšnji neomejen uvoz mesa iz prekomorskih krajev, uvoz živine iz Francije, Italije in Holandske. — 2.) kolikor le možno povišanje kontingenta mesa, ki se je sme uvažati iz balkanskih držav, ker bi bilo popolno odpretje mej sedaj težko doseči. Primerna naknadna sporazumljenja s temi državami v interesu ljudske prehranitve. — 3.) ureditev prodaje živine, posebno na velikih trgih. 4.) olajšava pri prevažanju in užitini, ako bi bilo to v korist konzumentov. — 5.) podpiranje domače živinoreje in skrb, da doma izrejena živina ostane v deželi; izvoz klavne živine se mora izravnati z dovoljenjem primernega uvoza; — 6.) prepoved izvoza krme; — 7.) zakonita ureditev pašniških pravic, prepoved delitve in vzpostava opuščanih pašnikov; — 8.) varstvo proti uničevanju kmetijskih posestev; — 9.) Zakonito varstvo ljudstva proti izkoriščanju potom takozvanih obroče, ki ženejo cene umetno kvišku; — 10.) polna preemba carinske in trgovinske politike v korist vseh stanov. Točka 1.) pač ne bo nič pomagala, ker v Franciji, Italiji in Holandski živina ni nič cenejša, nego pri nas; preje je še celo dražja. Točka 7.) bi nič ne pomagala, ker je znano, da se tam, kjer so pašniki opuščeni in razdeljeni, redi sedaj več živine, nego se jo je redilo poprej. Največnejše sredstvo, ki bi res odpomoglo sedanjim neznošnim draginjam, bi bilo pač točka 10.) Edino le preemba dosedanje carinske politike monarhije, to je odpretje mej za uvoz tuje živine, bi moglo temu položaju odpomoci. To se pa ne zgodi, dokler bodo imeli v vprašanih vnanje politike prvo besedo razni ogrski magnatje in avstrijski veleposestniki.

Dnevne novice.

Dr. Gregorčič — si zlomil dva prsta. Z Dunaja nam poročajo, da je včeraj poslanec Gregorčič na poti v parlament padel in si pri tem zlomil dva prsta. — Povezal ga je češki poslanec zdravnik dr. Velih.

Novi avstrijski poslanik v Parizu. Pariški „Figaro“ piše, da bo avstroogrskim poslanikom v Parizu imenovan sedanji poslanik pri Vatikanu, grof Szecsen.

Za olajšanje draginje — poslancem! Košutova stranka na Ogrskem je konečno našla uspešno sredstvo za olajšanje draginje — poslancem! Poslanec Marega, ki je član Košutove stranke, je namreč predlagal večini, naj bi se plača poslancev ogrskega državnega zbora, ki znašajo sedaj 8000, kron povišala na 12000 kron. Vendar je večina imela toliko vesti, da je predlog odklonila.

Odmevi zagrebškega „veleizdajniškega“ procesa. Sedaj, ko je „veleizdajniški“ proces ustavljen, mislijo nekateri obtoženci vložiti tožbo proti prouzročiteljem procesa za odškodnino. Pri tem se obtožencem niti ne gre za to, da bi dobili povračilo škode, ampak za to, da se razkrije zistem pregajanja od strani Rauchovega režima.

Otvoritev krečanske narodne skupščine. V sredo je bilo v Kameji otvoreno

drugo zasedanje krečanske narodne skupščine in sicer v imenu grškega kralja. — Zbornica je ponovila svojo željo po združenju Krete z Grško in se potem odgodila. Mohamedanski poslanci niso prigovarjali. † **Mate Vitezić.** Dne 20. t. m. je umrl na Sašaku dr. Mate Vitezić, c. k. r. viši inženir v pokoju, odlični Hrvat iz Istre.

Italijanska univerza in Slovenci. „Neues Wiener Journal“ piše: „Ce imajo Slovenci še nekaj zmisla za pravico in če jim strankarska strast ni popolnoma zatemnila pameti, Slovenci morajo Italijanom odpreti pot, po kateri pridejo do svoje pravice. Takemu kulturnemu narodu, kakor so Italijani se ne sme več delati zaprek, da bi dosegli to, kar so že imeli pred sedmimi leti: lastno fakulteto in možnost, učiti se v materinem jeziku.“

Res lepe so besede dunajskega lista, a dokler ni dano nam Slovincem, da se lahko učimo na podlagi materinega jezika, kar nam Italijani odrekajo, do tlej ne moremo privoliti v ustanovitev italijanske univerze. Mislimo, da je stališče Slovincem v tem vprašanju dovolj jasno.

Podraženje cigaret. Kakor znano, namerava vlada v kratkem povišati ceno smodk in smodčic. Zbog te a so nekateri poslanci že uvedli v državnem zboru akcijo, da preprečijo to vladno namero. Ob enem se zahteva od vlade, naj predloži zbornici načrt zakona, ki določa cene za razne vrste smodk, smodčic in duhana, ter kuhinjske in živinske soli.

Povišanje tarifov južne železnice. — Nekateri časopisi so poročali, da namerava vlada južni železnici podaljšati dovoljenje za 7% povišanje tarifov, ki je bilo dovoljeno prvotno za eno leto. Po tem bi bile prizadete pred vsem alpske dežele, po katerih teče južna železnica, namreč Stajerska, Tirolska, Koroška, Kranjska in Primorska. Zato so stavili nekateri poslanci omenjenih dežel na železniškega ministra interpelacijo, v kateri zahtevajo, da se mora to preprečiti.

Patriotizem srbskega rodoljuba. Iz Belegrada poročajo, da je v Kninu v Dalmaciji umrl trgovec Ivan Popović zapustil vse svoje veliko premoženje srbski vladi za šolske svrhe.

Domače vesti.

Tečaj za ljudsko štetje, kateri se minoli teden ni mogel izvršiti v polnem redu, se obnovi za Sv. Jakob in bližnjo Sv. Marijo Magdaleno danes in jutri v CM družbini šoli v ul. Giuliani.

Odbor Polit. društva je določil podpisane za predavanje v tem tečaju. Z ozirom na važnost predmeta, in tudi radi tega, da ne bo treba ponavljati tečaja za isti kraj večkrat, mej tem ko je treba prirediti take tečaje še na drugih krajih, prosil podpisani, najtopleje, da pride na tečaj kolikor mogoče onih, ki se želijo poučiti o ljudskem štetju, da bodo znali pomagati sebi in drugim pri tem važnem činu.

Dr. Josip Wilfan.

Stariši, ki se zanimajo za novoustanavljanje se vrtec v sredini mesta, so uljudno vabljeni na sestanek, ki se bo vršil v nedeljo dopoldne ob 10. uri in pol v CM šoli, Acquadotto 22, III. nastr.

Himen. Gospod Josip Bizjak, član St. Jakobške Čitalnice, se je poročil včeraj z dražestno gospico Pavlino Ziberna. — Bilo srečno!

Likvidacija „Banke popolare.“ V sredo zvečer se je v dvoranji Tartini vršil izredni občni zbor delničarjev „Banke pop.“, ki je sklenil likvidacijo banke. Izvoljen je bil tudi likvidacijski odbor obstoječ iz deset členov.

Iz Sv. Križa pri Trstu. (Nekoliko odgovora). Jaz bi bil zadovoljen in vsprejel bi ime „lažnika“, ako bi bilo res, kar odgovarja g. Ivan Košuta št. 81 na moje trditve glede nabiralnika CM družbe v naši društveni gostilni. Povodom predavanja tajnika naše kmetijske družbe sva predlagala s prijateljem E. P., naj prinese nabiralnik in da se naznani vodstvu, da isti ni več v hiši št. 6. pri J. Košuti. Tudi ni res, da so družbine užigalice po mizah. Vsaj dosedaj, ko to pišem, niso bile. Če so danes, potem je prav. Tudi to nam ni po volji, da voditelj gostilne kriči zvečer po gostilni: ora passada, signori andemo dormire! Če že nismo gospodje, tudi signori nočemo biti.

Iz Ban. Minolo je že leto dni, odkar smo vložili prošnjo na slavni magistrat, da bi tudi v našo vas dobili svetiljke. Takozvani „Piccolo“ je bil nekaj obljuboval, ali potem je menda naša prošnja zletela v koš. Obracamo se ponovno do naših občinskih gospodov, naj že enkrat odpravijo iz naše vasi — temo. Saj smo itak dovolj zapušteni.

Založnikom in odjemalcem Tolstovrške slatine. Komaj je prišlo to važno podjetje v slovenske roke, se že konsument pritožujejo, da je slatina predraga. In vendar je konsorcij nastavlil najnižje cene, steklenice jemlje nazaj po najvišjih cenah, a od dobika daja lepe odstotke v narodne namene. Kje je torej vzrok pritožbam? Vsak odjemalec si naj da poslati cenih (Oskrbništvo Tolstovrške slatine, p. Guštanj, Koroško) in iz tega bo videl, da je slatina res najcenejša, ako se naroča direktno.

I zaboj 50 stelenic à 3 osmine l. velja z embalažo vred 10 K. Ako računamo za vozino 10 odstot. se steklenice še vedno lahko prodajajo po 28, k večjemu po 32 stot., ker dobi za vsako prazno steklenico 8 stot. nazaj. A zgodilo se je da zahtevajo gostilničarji za take steklenice kar 40 stot. Založniki dobivajo 20 odstot. popusta ter bi se s tem dobičkom pač lahko zadovoljili.

Ne ubijajmo domačega podjetja v korist tuji konkurenci!

Družinski večer pevskega in glasbenega društva „Trst“ minole nedelje v gostilni „Gospodarskega društva“ v R. Janu se je izvršil na občno zadovoljnost. Toliko pevske kolikor tamburaške točke izvajale so se, zlasti poslednje, pod spretnim vodstvom g. Cindriča pohvalno in so društveniki ob tej priliki izkazali svojo naklonjenost do učitelja s tem, da so mu podarili zlato verižico v spomin.

Predsednik društva Ekar je v vznešnih besedah omenjal delovanje društva in posebno njegovega tamburaškega vodje ter vspodbujal k vztrajnemu napredovanju. — Zahvali! se mu je g. Cindrič in ginjen sprejel poklonjeni mu dar.

Na to se je oglasil član pev. društva „Trst“ g. Dr. Bukovnik, ki je omenjal za sluge, ki si jih je stekel za pevski zbor g. predsednik Ekar, ter mu v znak hvaležnosti pevskega zbora poklonil krasen lovorjev venec z narodnimi trakovi in primernim napisom.

Govorili so še predsednik gospodarskega društva g. Ferdo Ferluga, I. M. Bole, Sija, Gudnig — vsi z namenom, da bi vzbujali v okolicih čut do narodnega delovanja. Pri res izvršni kapljici se je občinstvo, ki je polnilo prostore, veselo zabavalo.

Zahvala. Odbor ženske podružnice družbe sv. Cirila in Metoda v Trstu izpolnjuje prijetno dolžnost, da se tem potom najiskreneje zahvaljuje vsem, ki so kakorkoli pripomogli jubilejnu koncertu do tako krasnega moralnega in materijalnega uspeha. V prvi vrsti najlepša hvala odlični solopevki gospej Miri Costapera r i a, da je tako drage volje in nesebično (odklonivši namenjeno jej cvetje) sodelovala in največ pripomogla koncertu do take višine.

Zahvalujemo se tudi prav toplo g. Mahkoti za spretno vodstvo vsega koncerta, kakor tudi gg. skladateljema Adamiču in Mirku za ljubeznivo spremljenje na glasovir. Iskrena hvala tudi slavim pevskim društvom „Adrija“, „Vesela“, „Čitalnica“ in „Ilirija“ pri Sv. Jakobu, „Kolo“, „Zarja“ in društvu „Trst“ za prijazno sodelovanje. Srčna hvala tudi slav. občinstvu, da je prihitelo tako številno na naše vabilo. Dokazalo je pač, da umeva vzvišeno nalogo CM. družbe ter da je vedno pripravljeno žrtvovati svoje moralne in materijalne sile družbi v prilog.

Za hvaležni odbor:
Karl Ponikvar, Milka Mankoč, predsednica, odbornica.
Olga Bandelj - Dekleva, tajnica.

Ljudska knjižnica v Škednju. Podpisano naznanja, da se izposojujejo knjige za sedaj vsaki torek in petek od 7. do 8. ure zvečer v škedenjski Čitalnici, dokler se definitivno ne reši vprašanje prostora. — Slov. akad. fer. društvo „Balkan“. Fond. knjižničar.

Ruski kružok. Urnik hrvatskega tečaja se je na željo večine učencev spremenil in sicer bo pouk ob torkih in petkih od 7—8 zvečer.

Za nas Slovane v Trstu je poznanje italijanskega jezika velike važnosti in to posebno za državne in privatne uradnike. Ker se namerava ustanoviti italijanski tečaj, v katerem bo poučeval gosp. Jedowski po svoji jaki praktični metodi vabimo s tem da se zvečer ob 7. uri interesiranci zglasujejo razum sobote in nedelje v Ciril-Met. šoli na Acquadotto 22, III. nad.

Štrajk brivskih pomočnikov nadaljuje. Včeraj dopoldne so imeli brivski pomočniki v delavski zbornici shod, na katerem so vsled sklepa brivcev-gospodarjev, o katerem so poročali v včerajšnji številki, sklenili, da bodo nadaljevali s štrajkom.

Sinoči so imeli zopet shod brivci-pomočniki Sedaj zahtevajo, da se dovoli kakor svobodni dan ponedeljek. Jutri zvečer bodo pa imeli zopet shod brivci-gospodarji, da sklepajo o tem.

Tovarna Franck. Znano prusko podjetje Franck je poslalo vsem slovenskim časopisom okrožnico za ponatis. V tej okrožnici je rečeno: „Z veseljem in velikim zanimanjem smo izvedeli novico, da namerava tovarna Franck v Zagrebu ustanoviti podružnično podjetje na posestrimskih dežah sosednje Kranjske; vse priprave so že v tiru. — To odgovarja časovnim potrebam in jugoslovanskim razmeram tembolj, ker se v časopisih vedno povdarja, da je treba domačo industrijo pospeševati. S to mednarodno tvrdko bo slovenska podjetnost gotovo častno in krepko zastopana.“ — To reklamo je prinesel dosedaj edino „Slovenec“. Podjetje je prusko ter ima glavni sedež v Ludwigsburgu. Tam je podjetje strogo nemško, istotako v Lincu, kjer podpira nemška bojna društva. Tudi na Češkem sta obe tovarni nemški. V Italiji prispeva

za „Lego“, na Ogrskem je madjarsko, v Zagrebu se dela hrvatsko, a nas Slovence ima Franck za tako nezavedne in nerazsodne, da naj z veseljem pozdravljamo to prusko tovarno, da-si bi tovarna ostala tako nemška, kakor v Lincu. Slovenci se Francka prav nič ne veselimo, temveč ga odločno odklanjamo. Prav nič ne odgovarja časovnim potrebam in južnoslovanskim razmeram, da bi mi morali podpirati inozemsko spekulacijo. V naših listih se res povdarja, da je treba pospeševati domačo industrijo, toda pri tem mislimo na „Kolinško tovarno“, ki so nam jo ustanovili v Ljubljani bratje Čehi, ki ima ravno tako dobre izdelke ter žrtvuje mnogo za slovenske narodne namene.

Koledar in vreme. — Danes: Katarina, dev. mučenica — Jutri: Konrad škof.
Temperatura včeraj ob 2. uri popoldne + 7 Cels. — Vreme včeraj: lepo.
Vremenska napoved za Primorsko: Semterja oblačno. Hladni vetrovi. Mrzlo.

Tržaška mala kronika.

Senzacijonen samomor. Predsednik tržaške dirkališke družbe, znana tržaška osebnost dr. Anton vitez Volpi je včeraj popoldne storil konec svojnemu življenju. Ustrelil se je z revolverjem v svojem stanovanju v ul. S. Vito št. 25. Ta samomor, ki je vzbudil po vsem mestu bolesto senzacijo, je odmev rodbinske tragedije, ki se je pred kratkim pojavila s tragično smrtjo njegove krasne in velezobražene hčerke, poročene Lloyd, ki je pred par meseci storila isti tragični konec svojemu mlademu življenju.

Znatna tatvina v železnici. Bruseljski tribunal je sporočil tukajšnji policiji, da je Mednarodna bruseljska banka poslala 17. septembra t. l. Trgovinski banki v Azevu ob Donu na Ruskem 200 akcij delniške družbe za plavže in plinaro v Olkovaji v Doneški guberniji. Do danes niso te akcije prišle na svoj naslov, gre torej bržkone za tatvino. Radi tega se opozarja morebitne kupce.

Med cigani. Včeraj je na Montebellu med Antonom Kariž, starim 40 let, in njegovim svakom Ivanom Kariž, starim 36 let — oba sta cigana in muzikanta — nastal hud prepir in pretep. Prvi je drugega vrgel na tla in potem izstrelil proti njemu revolver. Ranil ga je le lahko, nato je pa pobegnil.

Tvrška Neznaneč & Co. — David Dubsky, Rus, lastnik trgovine manufaktur-nega blaga v ul. Molin a vento, je včeraj naznanil svetojakobskemu komisarijatu, da je neznan tat ukradel iz njegove štacune za 162 K blaga.

V ul. Montecchi št. 11 stanuje tudi rodbina kovača Srečka Ličen. Ko je bila včeraj vsa družina odsotna, so vdrli v stanovanje tatje, ki so pokradli vse, kar jim je prišlo pod roko, obleko, perilo, zlatenino v skupni vrednosti K 168.

Nagla smrt. V noči od srede na četrtek je umrl nagle smrti preiskovalni sodnik na tukajšnjem deželnem sodišču dr. Krištof Spongia, stanujoč v ul. Giulia 5. — Šinoci ob 11. uri pa je nagloma preminol lastnik slaščičarne Natale Bianchi, stanujoč v ul. Acquedotto 23.

Izpred sodišča.

Radi poneverjenja.

Včeraj se je pred tukajšnjim protnim sodiščem vršila kazenska razprava proti bivšemu Lloydovemu kapitanu Josipu Zotti, roj. l. 1864 v Malem Lošnju in tjakaj pristojnemu, nekaznovanemu, ki se je imel zagovarjati radi zločina poneverjenja. Obtožba, ki jo je zastopal državni pravdnik dr. Tomičič, obdoljuje Zotti-ja, da si je v času od 3. januarja 1908 do 8. julija 1910 kakor upravni ravnatelj jubilejskega fonda Lloydovih kapitanov protipravno prisvojil svoto K 30.348.49. Obtoženec je priznal, da je gotovo svoto v različnih delnih zneskih porabil za igro na aleksandrijski borzi za bombaž. Ti zneski znašajo K 30.706.52 od katerih je K 358.03 za časa svojega poslovanja povrnil fondu.

Predsednik jubilejnega fonda Rihard Colledani je izpovedal, da je bila obtožencu poverjena uložna knjižica Banke popolare za K 632.67 in uložna knjižica tukajšnje podružnice banke Union za K 32.485, in da se je obtoženec zavezal, da pokrije pri-raznjkjuoči znesek s sigurnimi garancijami, da pa ni fond nikakor oškodovan, ako bo ta svota povrnjena.

Potem ko so porotniki edino jim predloženo vprašanje krivde glede poneverjenja zneska K 2000 zanikali z 11 glasovi, je sodišče oprostilo Zottija ter ga takoj izpustilo na svobodo.

Včerajšnji razpravi je predsedoval višesodni svetnik dr. Andrič, obtoženca je pa branil dr. Pincherle.

Naše gledališče.

V nedeljo popoldne ob 3 uri in pol se na splošno željo vprizori prekrasna čarobna igra s petjem in vojaško godbo

„Zapravljivec“.

Pri tej igri, ki je na premeri tako lepo vepela, bo sodelovala popolna vojaška

godba in pevski zbor šentjakobske čitalnice. Ker je igra primerna tudi za mlada otroška srca, jo toplo priporočamo starišem in njih otrokom. Tudi okoličani, ki niso imeli prilike ogledati si te čarobne igre, naj ne zamude te prilike, ker se igra v tej sezoni več ne ponovi.

Zvečer se pa prvič uprizeri krasna francoska komedija, ki je povsod imela o-bilo uspeha in je tudi na repertoju dvornega gledališča pa Dunaju:

„Ena se joče, druga se smeje“.

Pod tem naslovom se skriva fina komedija polna satire in duhovitosti.

Ta igra se pač ne bo ponavljala, zato naj je nihče ne zamudi.

T žaška gledališča.

POLITEAMA ROSSETTI. Danes „Madame Butterfly“. Jutri opera „Thaïs“. **EDEN.** Varietna predstava s pomnoženim programom.

Društvene vesti.

Slovanska Čitalnica priredi v soboto 10. decembra svoj družabni večer z zanimivim vspeedom v veliki dvorani „Nar. doma“.

Odsek za ljudska predavanja ima danes ob 3. pop. dve seji. Prosimo od strani interesiranih društev točne udeležbe.

Pevsko „Adrija“ v Barkovljah priredi v nedeljo, dne 4. decembra v „Nar. domu“ v Barkovljah velik koncert z igro in šaljivim srečolovom v prid podružnici CMD in odseku „Sokola“ v Barkovljah. Pri koncertu sodeluje vojaški orkester 97. pešpolka.

Pevsko društvo „Kolo“ bo sodelovalo na Miklavževem večeru tržaškega „Sokola“ dne 6. decembra. Zato so pevci nujno vabljeni, da se udeležijo vaje v soboto ob 8. zvečer.

Trgovsko izobraževalno društvo bo imelo svoj občni zbor v nedeljo dne 27. t. m. ob 2. uri pop. v društveni dvorani v ulici S. Francesco št. 2. l. nadstr. Dnevni red: 1) Volitev predsednika. — 2) Volitev ostalega odbora. — 3) Slučajnosti. — Par. 21. dr. pravil določa, da se imajo samostojni predlogi, namenjeni za občni zbor, vsaj osem dni poprej naznaniti društvenemu odboru, ker drugače se ne razpravlja o njih.

Nar. del. organizacija.

Sestanek skupine NDO. — „mestna plinarja“ se vrši jutri, v soboto, dne 26. t. m., točno ob 9. uri zvečer v društvenih prostorih NDO. pri Sv. Jakobu. Pozivljamo člane da se udeležijo sestanka v čim najobilnejšem številu. Strokovno tajništvo.

G. Josip Gorenjec nam naznanja, da je prejel veliko množino reklamnih koledarjev. Obenem prosi p. n. trgovce, da bi mu že sedaj poslali naročbe, da se jih izvrši do novega leta. Koledarji so zelo lični.

DVORANA ZA SODNE DRAŽBE

ulica Sanità 23-25 pritličje.

Dražba, ki se bo vršila jutri, 26. t. m. od 9—12. in od 3—7.

„Zlata knjiga o ostetiki“, chlfonier, nočna omarica, mizica, ure, švalni stroji, tamburice, tehtnice, testenine, kava, moka, milo, sveče, buteljke, likerji, sardine, čaj, čokolada, grah in drugo.

Od 3—6 pop. Velika množina narejenih oblek in površnikov za može in otroke.

Poslano*)

SCHICHT - STEARIN SVEČE

LEDA

NAJBOLJŠA VSEH ZNAMKI APARTEN

ELEGANTEN ZAVOJ.

NE CEDIJO SE NE DAJEJO SAJ
NE DIŠIJO NE KADE

GORÉ SVITLIM IN MIRNIM PLAMENOM !!

*) Za članke pod tem naslovom uredništvo odgovarja le toliko, kolikor mu zakon veva.

ZAHVALA.

Tem potom izrekamo ob nepozabni izgubi svojega toliko priljubljenega sina

GREGORIJA

najtoplejšo zahvalo pr. častitemu gosp. dokozu Staciu, ki mu je bil od začetka do konca v tožbo, istočasno vsem sogodnikom, prijateljem in znancem, ki so mu izkazali po-ledojo čast, sosebao tukajšnjim c. kr. pasnikom

Žalujoča ostala rodbina
ZAVNIK.

GRADIŠKA ob SOČI, 23 XI. 1910.

Velike nove prodajalnice pohištva in tapetarij

:: Paolo Gastwirth ::

TRST, ul. Stadlon št 6 - Telefon 22-85 (hiš. gledališča Fenice)

Dva oddelka: Fino pohištvo Navadno pohištvo. Gene zmerne.

Bogata izbira izbira popolnih sob od 300 d. 4000 kron. Je-tilne sobe. Sprejemne in kavnine dvorane v najuovnejem slogu. — SPECIALI LIST v železno in medeno pohištvo

Bogata izbira vsakovrstnih stolic. — Popolne opreme in posamezni deli.

POHIŠTVO SOLONO: in: ELEGANTNO
PO ZMERNIH CENAH
RAFAELE ITALIA
TRST - V A MALCANTON - TRST

Mnenje g.é Dr. Gabrijele baronese Possanner

na Dunaju.

G. J. SERRAVALLO

Trst.

V odgovor na Vaše cenjeno vprašanje usojam se naznaniti Vam, da sem rabila Vaše SERRAVALLOVO KINA-VINO Z ŽELEZOM (Vino di China Ferruginoso Serravallo), toliko doma kolikor pri mnogostevilnih bolnicah ter da sem dosegla z istim izvrstne vspehe.

DUNAJ, 15. oktobra 1907.

Dr. G. POSANNER.

:: Panificio Triestino ::

Otvoritev filijalke na Opčinah

ob sežarski cest.

Podpisali priporočila slavnemu o-činstvu svoj.

pekarno: in: sladsčičarno

Trst, ul. Sette Fontane 834 (vogal Du-adooi)

Pro-či cel dan svež kruh vaše vr-te in slaščice ZALOGA MOKE iz prvih mlinov. — Vevovr-t i pr. peč nol (Biscottini).

JOSIP V ATOVEC.

: Postrežba:
tudi na dom.

V kratkem se odpre v Trstu

noza

lekarna

na vogalu

ul. Farneto in ul. Gius. Gatteri

Lastnik lekarnar G. LUCIANI.

R. Gasperini, Trst

Telefon šte. 1974. SPEDITER Via Economo št. 10

Prevozno podjetje

o. kr. avstrijskih drž. železnice

Sprejme razcarinjvanje kakoršnegasno-di blaga iz mitnic. dostavljanje na dom.

POŠILJATVE, POTEGA KOVČEGOV. NAJDOGODORNEJŠE CENE.

Zastopstvo tvrdke „CEMENT“

Tovarna cementa „PORTLAND“ v Spiljetu.

PRODAJA NA DROBNO CENE BREZ KONKURENCE.

Sestanek krajevnne skupine NDO. — Škedenj se vrši vsled tega, ker je izostal prošlo soboto, jutri v soboto, dne 26. t. m., točno ob 8. uri zvečer v prostorih „Gospodarskega društva“ v Škedenju. Pozivljamo narodno delavstvo da se udeleži sestanka v čim največjem številu.

Sestanek krajevnne skupine — „Rojan“ se vrši v nedeljo, dne 27. t. m. točno ob 9. uri in pol v prostorih „konsumnega društva“ v Rojanu. Vabimo tovariše iz Rojanu, da se udeleže sestanka točno in v polnem številu.

Skupina NDO. — „Lloyd“ ima svoj skupinski sestanek v ponedeljek, dne 28. t. m., točno ob 8. uri zvečer, v prostorih NDO. pri sv. Jakobu. Vabimo tovariše iz Lloydovega arsenala, da se udeleže sestanka točno in v čim najboljnjem številu.

Člane NDO. v Borštu, Dolini in Ricmanjih opozarjamo na velevažni sestanek, ki se vrši v nedeljo ob 4. uri predpoludne v Boljuncu v prostorih Konsumnega društva. Sestanka se udeleži tudi odposlanec centrale.

Vesti iz Goriške.

Nov slovenski odvetnik v Gorici. G. dr. Dominik Puc je bil s sedežem v Gorici vpisan v listo goriške odvetniške zbornice.

Novi društvi. C. kr. namestništvo v Trstu je vzelo na znanje pravila novih društev: „Muzejsko društvo za Goriško“ v Goricki in „Katol.-slov. izobraževalno društvo“ s sedežem v Renčah.

Vesti iz Istre.

Javen shod v Šmarjah poleg Kopra se bo vršil v nedeljo 27. t. m. ob 3. uri pop. v prostorih „Gospodarskega društva“. — Dnevni red: 1) Naš deželni zbor. 2) Ljudsko štetje. 3) Gospodarska organizacija.

Poročali bodo poslanci Mandić, Pangerc in Valentič.

Železniška načrta Savudrija—Roč in Lupoglava—Matulje—Opatija. Železniško ministerstvo je županu in veleposestniku v Umagu Petru Manzutto odlokom od 22. oktobra 1908 št. 33.463/2 dovolilo tehniška predpripravna dela za lokalno železnico s postajice Savudrija lokalne železnice Trst—Poreč preko Umaga in Motovuna do postaje Roč državne železnice in s postaje Lupoglava državne železnice do postaje Matulje—Opatija južne železnice. Omenjeno ministerstvo je sedaj podaljšalo dovoljenje še za eno leto.

Iz Klanca. Nabiralniki podružnice CM. za občini Klanec—Ocizla in Materijo so donesli: Gostilna Ivan Metlika, Klanec K 599; gostilna Fran Metlika, Klanec, K 140; gostilna Ivan Pečar, Prešnica, K 242; Posojilnica-hranilnica Klanec K 391; gostilna N. Žerjal, Krvavi-potok, K 120; gostilna Josip Lazar, Černotič, K 384; gostilna N. Andrejašič, Černotič, 84 st.; gostilna Fran Ličen, Podgorje, K 373; gostilna Karol Šiškovič, Černikal, K 224; gostilna Anton Korošec, Ocizla, K 269; gostilna N. Fridel, Pesek, K 320; gostilna N. Čač, Draga, K 250; gostilna Peter Tavčar, Herpelje—Kozina, K 2631; gostilna Ivan Baša, Herpelje, K 631; gostilna N. Sosič, Herpelje, K 149; gostilna Fran Mikulič, Herpelje, K 212; gostilna Fran Bencič, K 179; gostilna N. Dovgan, Materija K 101. Skupaj 72 kron 9 stotink.

V seji veselničnega odseka te podružnice se je nabralo 9 kron 53 st. v družbi veselničnega odseka, tržaških in okoličanskih Slovencev, v prostorih g. Karola Šiškoviča v Herpeljah. Srčna hvala vsem cenj. darovalcem!

Pred mesecem dnij je izšel družbini koledar, v katerem je tudi naša podružnica. V koledarju stoji, da šteje naša podružnica 50 letnih in podpornih udov, kar je seveda pomota! Naša podružnica šteje 61 letnih udov in 107 podpornih udov. Razlika med tem številom in onim v koledarju je torej velika!

Druge slovenske dele

Posl. Ivan Hribar je zopet nenadno obolel. Zato se ne bo mogel udeležiti prvih sedanjega zasedanja državnega zbora.

Štajerski deželni zbor bo po zavrtilu posl. Wastiana sklican še-le v jeseni prihodnjega leta. Kakor znano, je bilo zadnje zasedanje vsled obstrukcije zaključeno.

Slovenskega čevljarskega združenja bi najno rabili v nekem mestu na Spodnjem Štajerskem, kjer bi dobro izhajal. Pojasnila daja uredništvo „Narodnega Dnevnika“ v Celju.

Novi celovski knezoškof dr. Kaltner je bil minolo nedeljo slovesno ustoličen. **Smrtina kosa.** — V torek je umrl na dopustu v Malem Lošinju okrožni zdravnik v Lukovici na Kranjskem, dr. Albert Rohlik, rodom Čeh. Bil je izvrsten zdravnik.

DAROVL

— Na sobotnem koncertu ženske CM podružnice so preplačali vstopnino sledeči: Ivan 20 K, ravnatelj Antič 7-50 K,

Križmančič & Breščak, Perhavec po 5 K, V. Ternovec 4 K, Mankoč Jak. K 340, Prelec Štefan 3 K, Zajred, Bohinec po 2 K, Bavdaš, Marinšek, Štolfa, Perosa, Nabergoj Mil., N. N., Pehani, A. R., Keček Marija, Legat A., Mravljje, Jerkič, Kuštrin A., Barič Mil., Kodela po 1 K, Štular A. 1-10 K, A. N. 90 st., Hočevar 60 st., N. N., Flego Fr. N. N. po 30 st., Furlan 20 st., Vouk 40 stotink.

Sodelujoča društva so darovala: Čitalnica sv. Jakob 16 K, „Irija“ 11 K, „Kolo“ 10 kron.

— Za Magdalensko podružnico CMD. so darovali botri na krstu Zmagoslave Kobal pri „Tirocu“ 2 K, kot protest ker je rabil Ciuk (žutihrk) Legine žigice. — Trije prijatelji v „Obrtnjskem društvu“, pri sv. Ani; Srednji je plačal račun, starši in mlajši sta dala po kroni. Starši pa je zahteval vina za kronce, mlajši je pograbil in srednji dodal še eno krono. Skupaj 3 krono. Denar hrani blagajničar.

Književnost in umetnost

Lev. N. Tolstoj: Kazaki. Prevedel Josip Knaflič. Založil dnevnik „Edinost“. — Največi ruski pisatelj sedanje dobe, ki ravnokar leži na mrtvaškem odru, v tej knjigi z nedosežno realistično opisuje življenje med kazaki. — Povest spada med najboljše Tolstojeve spise, zato jo toplo priporočamo.

Tri pripovedi grofa Tolstega. Izdal dnevnik „Edinost“. Ta knjižica prinaša tri drobne povesti umrlega pisatelja, ki bodo gotovo vsakomur ugajale. Tudi to knjižnico priporočamo v nakupovanje.

Obe knjigi se dobivata v knjigarni Jos. Gorenjca v Trstu in po vseh knjigarnah na Slovenskem.

MALI OGLASI

MALI OGLASI se računajo po 4 stol. besedo. Mesto tiskane besede se računajo enkrat več. Najmanjše pristojbina stane 40 stotink. Plača se takoj ins. oddelku.

Iščem mesto kot sobarica ali kuharica pri maji o uetiji. Govorin nem. ali ital. vena i Nad. v. Via Rvuti 14. Trst (1989)

Odda se pr. za soba z rago om na južni kolodvor z d. em a oknami in s prostim uhodom Povprašai: Scala Belvedere šte. 4, v.ata 4. 1992

Sedemnajstletni mladenič, vešč slovenščine, nemščine, arvaščine in italijajščine, s 15-n mesečno pisarniško prakso v trgovini pro i mesta. Naa. v Ina-ra ni oddelk Edinost. 1987

Kupujte „Tolstovrško slatino“!

..... **Salvator Iglesias y Comas** .....
Zamaški in španjski šuri
 lastnega pridelka. - Tovarna v San Felu de Guixois (Španjska).
Zaloga v Trstu, ulica Paduina št. 8, Trst.

Zaloga in delavnica **F. V. DALI, Trst via S. Lazzaro 22**
 za kožuhovine
 Prejemlje naročbe, poprave in čiščenje vsakovrstnih kožuhovin.
Shranjuje kožuhovine z Jamstvom zoper kakoršno si bodi škodo

Plošče

iz cementa na roko izdelane od 25 cm² po Kron 180 za m.²

iz cementa na stroju izdelane od 25 cm² po Kron 260 za m.²

metno pulirane (svitle) : : : : : od 25 cm² po kron 4— za m.²

Silvio Malossi
 ZALOGA CEHENTA in GIPSA
 Tovarna plošč (na stroj) TRST, Via dei Gelsi 3 in 5. Telef. 18-89.

Tržaška posojil. in hranilnica

V Trstu 1844. registrovana zadruga z omejenim poroštvom :: Telefon št. 952.

Trst, Piazza Caserma 2, l. n. - (Uhod po glavnih stopnicah)

Hranilne vloge sprejema od vsak ga, če tudi ni ud in jih obrestuje 4 1/4 0

Redni davek od hranilnih vlog plačuje zavod sam. Vloga se lahko po eno krono. Posojila daja na vknjžbo po dogovoru 5%-6% na menjico po 6% na dostave

Urada ure: od 9.—12 ure dopoldne in od 5.—5 pop.ludne. Izplačuje se vsaki dan ob uradnih urah. — Ob nedeljah in praznikih je urad zaprt. P.štne-hranilnični račun 816 004.

ima najmodernejše stroje varnostno oolice za shranje vrednost, papirjev, listia itd. kakor tudi hranilne posile, s katerimi se najuspešnej: navajate tudi svojo deco

Knjigovodstvo, trgovsko korespondenco, sloven-ko in nemško stenografo podučuje -trokovnjak. Ponudbe pod „Edinost“ na upravo tega li-ta. 1997

Trgovcem in obrtnikom. kate i : sami ni-majo časa dopisovati, pišati račune ali voditi pravilno knjigo pomaga po eni ali več ur na teden trgovco-trokovnjak. Po udbe pod „I omoč“ na upravo te a is a. 1994

Gostilna blizu južna kolodvora se odda v najem Le pa priika i Agenzia i i-stina Corso 45, Baciini - Z. ilin. 1991

Suškarja izveščana v kuharju in v vseh h h oolih išče službe pri kaki slovenski družini ali b liši go til i — Pomuibe pod „Pridna“ n Ina-ratni oddelk Edinosti. 19-9

Pekarna in sladčičarna . Ivan Pertot-Sus č Trst, via Caserma št. 17 (na-proti -odliču). Zalagatelj društva „S oretá Coe er-tiva fra Impiegat privat“ v Trstu. — Več rat na dan svež kruh. Najlin. sladčičice. i šil'a m- dom Pre ema naročila za vsako pecivo. Velika zaloga moke Majdičeve in drugih prvih mlinov po nizki cenii.

Zem'jišče na prodaj v Rojanu pri cesti nad cerkviyo v malih parcelah in po nizki cenii. (Denar za zidanje se tudi vdobi. Več se izve pri upravi „Edinosti“. 1842

Štiridesetleten mož z majhno kavci-jo, z m-turo na si-ru, dipl. mir. n kemik in lekcionar, m rodil-išar, bivši vlad i urad is, časnikar in pisatelj smoeen vsakovrstnih poslov. pozna hrvatiščin, italijanš'ino nemščino, turčinio in alban čno, najbolja spričevala iš e omedeče is točaj ali zunan. Obrusti se na Ina-ratni oddelk Edinosti. 200

Razpisuje se služba občinskega redarja v Sežani s plačo po dogovoru. Zadevne prošnje je vložiti do konca tega meseca pri podpi-anem županstvu. **Županstvo v Sežani.**

Jabolka : fine, namizne: 100 klg od Kron 16— do 24— iz kolodvora Litija in po poštnem povzetju : **J. Razboršek** v Smart-em pri L'tiji (Kranjsko). i r a korbica 5 kilogramov franco Kron 240.

Pristni, dober brinjevec se vdobi Lovru Šibeniku v Šiki pri Ljubljani. 1881

UMETNI ZOBJE
 Plombiranje zobov
Izdiranje zobov brez vsake bolečine
Dr. J Čermák | V. Tuscher
 : zobozdravnik : | koncesij. zobni tehnik
 " TRST "
 nlio Bell- Caserma št. 13. II. a.

ANTON ZAVADLAL
 Trst, ul. Istria 12 (pri sv Jakobu)
 Prinar ča svojo PEKARNO in SLADČIČARNO iškrat na dan svež kruh in slačice. Z njega moko vsake vrst iz prvih mlinov. Likorji in vino v steklenicah. Potreba na dom. — Pripočla tudi svojo staro la dobroznanu pekarno v ulci Marco Polo št. 6 (voklj Concordia) katero vodi gospo ar sam.

Bogomil Pino
 bivši urad v Sežani
 ima svojo novo prodajalnico : : UR v TRSTU, ulica Vic cen. Bellini 13 nasproti cerkve sv. Antona novega Vsakov. verižic po tov cenah.

.. **Antonio Spanghero** ..
 DEKORATIVNI SLIKAR
 Naslednik tvrdke DELALNICA : DOMENICO DELISE. Via Madonna 7. Telefon 160 Trst Telefon 160. VELIKA ZALOGA. - Papir za tapeciranje najboljših tevarn. Prevzame vsakovrstna stavbena dela in dekoracije za sebe. — SPECIALITETA : Imitacije lesa in marmorja, izložne table.

Skladišče oglja in drva za gorivo, petrolja in stavbni material
Josip Miceu
 Trst, Via San Giliio št. 2 (Sv Ivan)

Otvoritev nove slovenske trgovine!
 Čevljarska zadruga v Mirnu pri Gorici naznanja, da je otvorila v Trstu, v ulici Barriera vecchia šte. 38

prodajalno obuval
 LASTNEGA PRIDELKA
 Zadruga izdeluje vsakovrstna obuvala od najpreprostejšega do najfinjšega ter sprejema tudi poprave. Prip ročamo se to ej slavnemu občinstvu, da je poslučuje vedno izdelkov naše zadruge, a bodo najslavno občinstvo tudi prepričano, da se bo z našimi izdelki zelo zadovoljilo. Oase zelo nizke. NAROČBE SE ZVRŠUJEJO TOČNO.

Pristni dolenski Cviček
 edino v ČESKI GOSTILNI v ulici Belvedere ..